

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Факультет туризму

Кафедра економіки та менеджменту

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ПРОВЕДЕННЯ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

спеціальність 073 «менеджмент»

рівень вищої освіти «бакалавр»

1 курс факультет туризму

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
на засіданні кафедри
економіки та менеджменту
28.08.2018 р. протокол № 1

Зав. каф _____ Павленчик Н.Ф.

Предметом вивчення дисципліни є виникнення і розвиток економічних ідей, течій та шкіл, формування системи економічних знань, історичні форми господарств і способи їх взаємодії та віддзеркалення їх в економічній думці.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Спеціальність (професійне спрямування): <u>073 Менеджмент</u>	Рік підготовки:
Модулів – 2		1-й
Змістових модулів – 2		Семестр
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		1-й
Загальна кількість годин – 90		Лекції
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3	Рівень вищої освіти: бакалавр	14 год.
		Практичні, семінарські
		16 год.
		Лабораторні
		-
		Самостійна робота
		60 год.
		Індивідуальні завдання: -
Вид контролю: залік		

У структурно-логічній схемі вивчення «Історії економіки та економічної думки» виступає початковою економічною дисципліною, яка дає можливість оволодіти студентами певними теоретичними знаннями які в подальшому є

необхідними при більш глибокому та всебічному розумінні вивчення таких теоретичних дисциплін як: «Основи економічної теорії», «Мікроекономіка» та «Макроекономіка», «Державного регулювання економіки», а також галузевих і функціональних економічних наук.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

Змістовий модуль 1. Загальні основи та початковий етап становлення історії економіки та економічної думки.

Змістовий модуль 2. Розвиток економічної думки в Україні.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни “Історія економіки та економічної думки” є формування у студентів комплексного наукового уявлення про закономірності еволюційного розвитку економіки різних цивілізацій та еволюцію економічних знань під впливом цих змін для розуміння генезису та закономірностей функціонування економічних систем.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати: передумови та закономірності еволюції світової історії економіки та економічної думки; факти, конкретні події, економічні процеси та відносини у різних країнах у певні хронологічні періоди; економічні концепції головних шкіл і напрямів економічної думки; основні досягнення видатних учених-економістів; теоретичні і методологічні підходи у дослідженні історії економіки та економічної думки; проблеми розвитку вітчизняної економіки та економічної думки.

вміти: узагальнювати та аналізувати конкретні економічні події та відносини у суспільстві; аналізувати зміст і роль кожної економічної теорії, її місця в загальній логіці розвитку економічної думки; дослідити причини виникнення, розвитку та відчуження економічних концепцій на різних історичних етапах; застосовувати різні методи: від наукової абстракції, аналізу та синтезу до математичного моделювання економічних процесів і явищ; виявити співвідношення між економічними теоріями та економічними подіями у суспільстві на різних етапах його розвитку; оцінювати вплив сучасних теорій на економічну політику різних країн, а також можливість їх використання в Україні.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин / 3 кредити ECTS.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		Л	С	п	лаб	с.р.		л	С	П	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Загальні основи та початковий етап становлення історії економіки та економічної думки												
Тема 1. Предмет і метод історії економіки та економічної думки	12	2	2		-	8				-	-	
Тема 2. Господарство та економічна думка суспільств ранніх цивілізацій.	12	2	2	-	-	8				-	-	
Тема 3. Господарський розвиток та економічна думка суспільств традиційних цивілізацій у VIII ст.- V ст. н.е. Становлення суспільств Східної та Західної цивілізацій	13	2	2	-	-	9				-	-	

<i>Разом</i>	90	14	16	-	-	60						-	
--------------	-----------	-----------	-----------	---	---	-----------	--	--	--	--	--	---	--

Семінарське заняття № 1

Тема: Предмет і метод історії економіки та економічної думки.

Мета: Виявити знання студентів щодо періодизації та становлення розвитку історії економіки та економічної думки.

План

Впродовж двох годин обговорюються наступні питання:

1. Суть та значення історії економіки та економічної думки як науки.
2. Роль та місце історії економіки та економічної думки в системі економічних наук.
3. Предмет і методологія історії економіки та економічної думки.
4. Характеристика функцій, які виконує історія економіки та економічної думки.
5. Науково-організаційні форми історико-економічних досліджень.
6. Проблеми періодизації історії економіки та економічної думки.
7. Цивілізаційна парадигма суспільного розвитку.

Рекомендована література:

Основна:

- Історія економічних вчень: підручник / за ред. Тарасевича В. М., Петруні Ю.С. - К. : "Центр учбової літератури", 2013. - 352 с.
- Мацелюх Н.П. Історія економіки та економічної думки. Політична економія. Мікроекономіка. Макроекономіка.: Навч. посіб. 2-ге вид. перероб. та доп. / Мацелюх Н.П., Максименко І.А. - К. : "Центр учбової літератури", 2014. - 382 с.

Допоміжна:

- Ковальчук В. М., Лазарович М. В., Сарай М. І. Історія економіки та економічної думки / В.М. Ковальчук, М.В. Лазаревич, М.І. Сарай: Навч. посіб. — К.: Знання, 2008. — 647 с.

Семінарське заняття № 2

Тема: Господарство та економічна думка суспільств ранніх цивілізацій.

Мета: розкриття студентами етапу становлення господарської сфери суспільств ранніх цивілізацій, обґрунтування економічної думки в Месопотамії та ведення господарства населення доби бронзи та раннього заліза на території України.

План

Впродовж двох годин обговорюються такі питання:

1. Становлення господарської сфери суспільств ранніх цивілізацій;
2. Економічна думка в Месопотамії та введення господарювання;
3. Особливості Кріто-Мікенської цивілізації;
4. Введення господарства доби бронзи та раннього заліза на території України.

Рекомендована література:

Основна:

- Сучасні економічні теорії: 2-ге вид. перероб та доп. Навч. посіб. для самостійної підготовки до курсового та комплексного державного екзамену з економічної теорії / Н. П. Мацелюх, І.А. Максименко, М.М. Теліщук та ін.. - К. "Центр учбової літератури", 2015.

Допоміжна:

- Тимошина Т. М. Экономическая история зарубежных стран: Учебное пособие / Под ред. Проф. М. Н. Чепурина. — 4-е изд., доп. — М.: Юридический дом «Юстицинформ», 2003. — 496 с.

Семінарське заняття № 3

Тема: Господарський розвиток та економічна думка суспільств традиційних цивілізацій у VIII ст.- V.ст. н.е. Становлення суспільств Східної та Західної цивілізацій.

Мета: Дати характеристику щодо формувань сучасних цивілізацій. Перевірити знання студентів з історії розвитку економічної думки Стародавньої Греції, Стародавнього Риму.

План

Впродовж двох годин обговорюються такі питання:

1. «Осьовий час» і формування сучасних цивілізацій;
2. Характеристика Східної цивілізації в зазначений період;
3. Господарський розвиток античних держав;
4. Суть Західної цивілізації;
5. Господарська діяльність на території України в «осьовий час»;
6. Господарство давніх слов'ян.

Рекомендована література:

Основна:

- Шевченко О.О. Історія економіки та економічної думки: сучасні економічні теорії: Навч. посіб. - К.: Центр учбової літератури, 2012. – 288 с.
- Максименко І.А. Політична економія: Навч. посіб. 2-ге вид./ І.А. Максименко -Чернівці: "Прут", 2012. - 600 с.

Допоміжна:

- Борисов Г. В. История экономических учений : хрестоматия / Г. В. Борисов, С. В. Сутырин, С. В. Шишкин - СПб. : Бизнес-пресса, 2003. - 272 с.
- Гукасян Г. М. История экономических учений : уч. пособ. / Г. М. Гукасян, Г. В. Нинчиева. - СПб. : Питер, 2008. - 168 с.

Семінарське заняття № 4

Тема: Економічна думка та господарство Середньовіччя (кінець V – XV ст.).

Мета: перевірка засвоєння матеріалу студентами по темі: « Економічна думка та господарство Середньовіччя.

План

Впродовж години обговорюються такі питання:

1. Економічна думка цивілізацій середньовіччя;
2. Господарство держав Західноєвропейської цивілізації;
3. Періодизація феодальної економіки.

Впродовж наступної години студенти пишуть підсумкову контрольну роботу, яка включає питання 1-4 тем.

Рекомендована література:

Основна:

- Любохинець, Л.С. Історія політичних та економічних вчень: навч. посібник / Л.С. Любохинець, В.М. Шавкун, Л.М. Бабич ; Хмельниц. нац. ун-т. - К.: Центр учбової літератури, 2013. - 293 с.

Допоміжна:

- Румянцева Е. Е. Мировая экономическая наука в лицах / Е. Е. Румянцева. - М. : Инфра , 2010. - 452 с.

Семінарське заняття № 5

Тема: Господарство та економічна думка у країнах Європейської цивілізації (XVI - середина XVIIIст.).

Мета: обговорення та закріплення знань у студентів процесу становлення та формування Європейської цивілізації.

План

Впродовж двох годин обговорюються такі питання:

1. Введення господарства країн Європейської цивілізації;
2. Основні етапи формування Європейської цивілізації;
3. Становлення та розвиток ринкового господарства у країнах Європейської цивілізації;
4. Класична політична економія.

Рекомендована література:

Основна:

- Історія економічних вчень : навч. посіб. / А. М. Ващишин та ін.; за ред. : Г. І. Башнянина, А. М. Ващишина. - Л. : Новий світ. - 2000, 2011. - 114 с
- Економічна теорія. Національна економіка : Підручник / За ред. В. М. Тарасевича. - К. : "Знання", 2012. - 270 с.

Допоміжна:

- Леоненко П. М. Історія економічних вчень : підручник. - 2-ге вид., перероб. і доп. / П. М. Леоненко, П. І. Юхименко - К. : Знання, 2008. - 639 с. - (Вища освіта XXI століття).

Семінарське заняття № 6

Тема: Становлення ринкових форм господарства та економічна думка України в (XVI ст. – середині XIX ст).

Мета: детальне розкриття студентами питань, які виносяться на семінарське заняття.

План

Впродовж двох годин обговорюються такі питання:

1. Генезис і розвиток ринкових відносин українських земель;
2. Меркантилізм в суспільно-економічній думці України;
3. Основні засади демократичної течії української суспільної думки;
4. Ідеї лібералізму в суспільній економічній думці;
5. Характеристика класичної політичної економії.

Рекомендована література:

Основна:

- Історія економічних вчень: підручник / за ред. Тарасевича В. М., Петруні Ю.С. - К. : "Центр учбової літератури", 2013. - 352 с.
- Мацелюх Н.П. Історія економіки та економічної думки. Політична економія. Мікроекономіка. Макроекономіка.: Навч.посіб. 2-ге вид. перероб. та доп. / Мацелюх Н.П., Максименко І.А. - К. : "Центр учбової літератури", 2014. - 382 с.

Допоміжна:

- Чайковський В. Економічна історія світу і України: Навч. Посібник. - Тернопіль, 1997.
- Рубанка В. Джерела фінансування промислового піднесення в Україні наприкінці XIX ст. //Фінанси України. - 2000. - № 5. - с.47-52.

Семінарське заняття № 7

Тема: Господарство провідних суспільств Європейської цивілізації в умовах монополізації ринкової економіки.

Мета: обговорення етапів становлення неокласичної економічної теорії. Закріплення знань у студентів з курсу «Історія економіки та економічної думки.

План

Впродовж години розриття студентами таких питань:

1. Математична школа в економічній теорії;
2. Неокласична економічна теорія;
3. Теорія граничної корисності.

Впродовж наступної години студенти пишуть підсумкову контрольну роботу, яка включає питання 5-7 тем.

Рекомендована література:

Основна:

- Любохинець, Л.С. Історія політичних та економічних вчень: навч. посібник / Л.С. Любохинець, В.М. Шавкун, Л.М. Бабич ; Хмельниц. нац. ун-т. - К.: Центр учбової літератури, 2013. - 293 с.

-

Допоміжна:

- Ковальчук, В. М. Історія економіки та економічної думки / В.М. Ковальчук: навч. посібник - К., 2008. - 647 с.